

SV

SV

SV

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 1.4.2009
KOM(2009) 146 slutlig

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL RÅDET OCH EUROPAPARLAMENTET

Andra övervakningsrapporten om omstruktureringen av stålindustrin i Bulgarien och Rumänien

1. INLEDNING

I denna rapport beskrivs de framsteg i fråga om omstrukturering som under 2007 gjorts av de bulgariska och rumänska stålföretag som är föremål för de krav som fastställs i de särskilda kapitlen i Europaavtalet respektive anslutningsfördraget:

- Protokoll 2 till Europaavtalet¹ om omstruktureringen av den bulgariska stålindustrin och beslut 3/2006 av associationsrådet EU–Bulgarien av den 29 december 2006² om ändring av protokoll 2 till Europaavtalet.
- Bilaga VII till anslutningsfördraget³ om den rumänska stålindustrins omstrukturering.

Även om statliga stöd för omstrukturering av stålindustrin är uttryckligen förbjudna i EU-lagstiftningen har Europeiska unionen samtyckt till övergångsbestämmelser för att bevilja vissa stöd så att dessa nya medlemsstater kan avsluta arbetet med så små sociala och marknadsmässiga störningar som möjligt.

I ovan nämnda protokoll och bilaga fastställs villkoren för ett övergångssystem fram till slutet av 2008 för statligt stöd till omstrukturering av stålindustrin. I dessa bestämmelser fastställs också detaljerna för kommissionens skyldigheter rörande övervakning och rapportering.

Kommissionen antog den 12 augusti 2008 den första övervakningsrapporten som gällde år 2006⁴. Denna nya rapport gäller de resultat som har nåtts 2007 och där det är relevant även viktig utveckling under 2008. Rapporten grundar sig på uppgifter från respektive myndigheter och på utvärderingar gjorda av oberoende konsulter. Den kommer att åtföljas av en sista rapport 2009 som gäller utvecklingen under 2008.

2. RESULTAT AV ÖVERVAKNINGSPROGRAMMEN I BULGARIEN OCH RUMÄNIEN

2.1. Bulgarien

Endast ett företag, Kremikovtzi, ingick i det nationella omstruktureringsprogrammet och övervakningsprogrammet.

a) Situationen 2007

2.1.1. Övervakning av de centrala omstruktureringensmålen

Statligt stöd

Huvuddelen av det anslagna beloppet utbetalades 1999 och återstoden beviljades företaget år 2004 i form av omlagda skulder till nationella gas- och elleverantörer. Kremikovtzi betalade av dessa skulder regelbundet under 2007.

Enligt de uppgifter som kommissionen har till förfogande beviljades statligt stöd inte till andra stålföretag än Kremikovtzi.

Kapacitetsminskning

Valsverket för förvaldade ämnen och slabs skulle enligt planerna stänga i juli 2007 men enligt de bulgariska myndigheterna upphörde driften först i februari 2008 och verket håller nu på att

¹ EGT L 358, 31.12.1994, s. 3–222.

² UE-BG 1909/06 – Beslut 3/2006.

³ EUT L 157, 21.6.2005, s. 3–393.

⁴ KOM(2008) 511.

demonteras. Trådvalsverket togs ur drift 2007 och är också under demontering. Båda verken väntas bli permanent nedlagda i enlighet med gällande EU-lagstiftning⁵ före slutet av omstruktureringsperioden.

Lönsamhet

Kommissionen hade svårt att få relevanta och samstämmiga finansiella uppgifter om företaget. Trots upprepade uppmaningar har företaget inte försett de bulgariska myndigheterna och kommissionen med slutliga och fullständiga uppgifter rörande hela året 2007, inte heller rörande verksamhetens utveckling under första halvan av 2008. Det framgick dock av de bristfälliga räkenskaperna att det finansiella resultatet för 2007 hade varit negativt, vilket innebär att företaget inte hade fullgjort de lönsamhetsåtaganden⁶ som ingick i företagets affärsplan. Resultatet (-11,1 % för intäkter före ränta, skatt, avskrivning och amorteringar och -20,7 % för intäkter före ränta och skatt) är t.o.m. sämre än för 2006.

Produktivitet

Produktiviteten förbättrades inte mycket jämfört med 2006 och nådde endast upp till 30 % av de jämförbara europeiska stålanläggningarnas produktivitet. Detta har en negativ inverkan på effektiviteten och på företagets affärsresultat.

Kostnadsminskningar

Även om de faktiska anskaffningspriserna för råmaterial år 2007 stämde överens med marknadsutvecklingen, påverkades de negativt av bristande finansiella resurser som ledde till att råvaruleverantörerna tillämpade strängare villkor. De faktiska värdena låg i genomsnitt 32 % över uppskattningarna i företagets affärsplan.

På grund av lågt kapacitetsutnyttjande 2007 (i genomsnitt 50 %) lyckades Kremikovtzi inte minska råvaruförbrukningen per producerad enhet. Inom vissa områden som energi- och materialförbrukning kan de nödvändiga kostnadsminskningarna på lång sikt endast uppnås genom att man investerar i modernisering. På grund av kapitalbrist låg investeringarna på en lägre nivå än förväntat. År 2007 motsvarade Kremikovtzis tekniska investeringar 38 % av affärsplanens mål för det året. Samtidigt uppgick miljöinvesteringarna till endast 10 % av målet i affärsplanen.

b) Utveckling 2008

I augusti 2008 underrättade de bulgariska myndigheterna kommissionen om att Kremikovtzi förklarats vara insolvent.

2.1.2. Miljöskydd

Bulgarien anhöll om en övergångsperiod för tillämpningen av direktivet om samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar (IPPC-direktivet)⁷. Genom undantag skulle Kremikovtzi senast den 30 oktober 2007 ha fått ett helt samordnat tillstånd med en bindande tidtabell för att senast den 31 december 2011 nå fullständig överensstämmelse. I april 2007 presenterade EMEPA sitt beslut om att inte bevilja Kremikovtzi ett samordnat

⁵ Beslut 3010/91/EKSG, EGT L 286, 16.10.1991, s. 20.

⁶ Lönsamhet innebär att företaget i fråga når varaktig vinst vid slutet av omstruktureringsperioden. Enligt långvarig praxis anser kommissionen att företagen bör nå – ett rörelseresultat brutto, dvs. intäkter före ränta, skatt, avskrivning och amorteringar, som är minst 10 % av omsättningen för icke-integrerade stålföretag och 13,5 % för integrerade fabriker, – en lägsta avkastning, dvs. intäkter före ränta och skatt, som är minst 1,5 % av omsättningen.

⁷ Rådets direktiv 96/61/EG av den 24 september 1996, EGT L 257, 10.10.1996, s. 26.

tillstånd. I maj 2007 lämnade företaget in en ny ansökan. Den officiella tidsfristen för att utfärda ett tillstånd löper ut den 21 oktober 2008.

2.2. Rumänien

2.2.1. Övervakning av de centrala omstruktureringsmålen

Statligt stöd

Enligt de uppgifter som kommissionen har till förfogande har statligt stöd inte beviljats några andra företag än de som finns förtecknade i bilaga VII till anslutningsfördraget⁸.

Kapacitetsminskning

Enligt de uppgifter som kommissionen har till förfogande har de kapacitetsminskningar som planerades för 2007 – stängning av verket för halvfabrikat i Arcelor Mittal Hunedoara – ägt rum. Produktionen vid verket för lätta sektioner och valstrådsverket i Hunedoara upphörde i början av 2008 till följd av en ändrad industriell strategi. När de ovan nämnda anläggningarna är permanent nedlagda⁹ har Rumänien uppfyllt sina skyldigheter rörande kapacitetsminskning enligt anslutningsavtalet.

Ytterligare minskning av överskottskapacitet gjordes också vid TMK Resita även om detta inte krävdes enligt anslutningsfördraget. Det gällde slipverket som stängdes i slutet av år 2007.

Lönsamhet

Det främsta målet med omstruktureringen och åtgärderna enligt det nationella omstruktureringsprogrammet är att stödmottagarna når lönsamhet och kan bedriva verksamhet på normala marknadsvillkor. Så här långt har övervakningen visat att en del av de planerade åtgärderna för att de stödmottagande företagen ska nå lönsamhet har inletts, såsom nedläggning av ineffektiv kapacitet, ändringar av sysselsättningsstrategin (avknoppning av stödverksamheter, utläggning av verksamheter som inte är centrala) och modernisering av organisationen och ledningen.

Två företag, ArcelorMittal Hunedoara och Mechel Campia Turzii, hade större förluster 2007 än 2006. De återstående fyra företagen ökade sina rörelseintäkter jämfört med 2006. För alla sex företagen låg intäkterna före ränta, skatt, avskrivning och amorteringar mellan -2,2 % och 12,8 % (mål 10,0 %) och intäkterna före ränta och skatt mellan -6,0 % och 7,3 % (mål 1,5 %). Alla företagen låg fortfarande efter när det gällde att nå upp till lönsamhetskraven i sina affärsplaner.

Produktivitet

De faktiska och planerade sysselsättningsnivåerna inom stålindustrin uppnåddes enligt tidtabellen. År 2007 motsvarade sysselsättningen inom stålsektorn (38 186 personer) 85 % av prognosen i det nationella omstruktureringsprogrammet, med beaktande av årsgenomsnittet för antalet anställda. Enligt informationen för år 2008 från de övervakade företagen utgjorde antalet anställda 78 % av målet för det året. Stödmottagarnas genomsnittliga produktivitet är dock fortfarande endast 50 % jämfört med internationella normer¹⁰. Produktiviteten varierar kraftigt mellan de berörda företagen. Endast Tenaris Donasid har fullgjort sina åtaganden och håller nästan på att nå nivån för de internationella normerna. Den främsta orsaken till att

⁸ EUT L 157, 21.6.2005, s. 3–393.

⁹ Beslut 3010/91/EKSG, EGT L 286, 16.10.1991, s. 20.

¹⁰ Över 600 varmvalsade Tm/manår vid integrerade stålverk och över 800 varmvalsade Tm/manår vid icke-integrerade stålverk.

produktiviteten inte utvecklas i takt med sysselsättningen är de lägre produktionsnivåerna i jämförelse med 2006.

Alla företag måste fortfarande göra en starkare insats för att öka produktionen om den produktivitetsökning som krävs enligt protokollet ska nås. Med undantag av TMK Resita och Tenaris Donasid verkar det finnas utrymme för ytterligare förbättringar vad sysselsättningen beträffar.

Kostnadsminskningar

Inom vissa områden som energi- och råmaterialförbrukning kan de nödvändiga kostnadsminskningarna på lång sikt endast uppnås genom investeringar i modernisering. Under 2007 motsvarade de tekniska investeringarna mellan 110 % och 1 500 % (TMK Resita) av målet för det året. Samtidigt uppgick miljöinvesteringarna till mellan 75 % och 2 500 % (Tenaris Donasid) av målet. Mittal Steel Hunedoara nådde nästan upp till sitt mål för 2007 men företagets miljöinvesteringar för perioden 2004–2007 uppgick endast till 54 % av prognosen i företagets affärsplan.

Trots att stödmottagarna införde och genomförde investeringsprogram rapporterade de flesta av dem fortfarande kostnader på en nivå som tyder på att investeringsprogrammen inte har lett till förbättringar av driften. Vid de flesta fabriker var råvaruförbrukningen, arbetskostnadernas andel av totalkostnaderna och energiförbrukningen mycket högre än enligt internationella normer. För vissa fabriker kompenserade försäljningspriserna bristerna i driften.

2.2.2. *Miljöskydd*

I anslutningsfördraget definieras ett övergångssystem och fastställs en förteckning över de anläggningar för vilka undantag från efterlevnaden av direktivet om samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar beviljats t.o.m. december 2014. Av de förtecknade stålföretagen erhöll Mittal Steel Galati, Mittal Steel Hunedoara, Mechel Targoviste och Mechel Campia Turzii övergångstillstånd 2007 eller 2006 (Mittal Steel Hunedoara). Dessa övergångstillstånd gäller fram till den 31 december 2014 (2012 för Mechel Targoviste) och de inbegriper ett miljöinvesteringsprogram som ska genomföras under tillståndsperioden.

Övriga företag ingår inte i förteckningen över de företag som beviljas en sådan övergångsperiod, och de måste därför vid anslutningen efterleva denna lagstiftning.

3. HUVUDSAKLIGA SLUTSATSER

3.1. Bulgarien

Den otillfredsställande utvecklingen vid Kremikovtzi under 2006 blev inte bättre 2007. Resultatet för 2007 visade ytterligare brister när det gäller uppfyllandet av protokollets omstruktureringsmål rörande lönsamhet, tekniska investeringar, miljöinvesteringar, försäljning, kostnadsminskning och produktivitet. Denna situation bekräftades av de bulgariska myndigheterna, som underrättade kommissionen om att genomförandet av affärsplanen för Kremikovtzi slutfördes den 6 augusti 2008 efter att domstolen i Sofia hade förklarat företaget insolvent och inlett ett konkursförfarande.

Enligt beslut av associeringsrådet EU–Bulgarien av den 29 december 2006 om ändring av artikel 3 i tilläggsprotokollet gäller följande: ”Om det framgår av övervakningen av omstruktureringsprogrammet och affärsplanerna att de relevanta kraven i protokoll 2 till Europaavtalet inte har uppfyllts eller de viktigaste omstruktureringsåtgärderna, inbegripet samtliga investeringar, inte har genomförts [...] skall Bulgarien från mottagaren återta allt

sådant statligt stöd som beviljats i strid med dessa villkor före eller efter landets anslutning till Europeiska unionen.”.

Enligt det ovan nämnda beslutet av associeringsrådet EU–Bulgarien måste Bulgarien kräva återbetalning av stödet om de relevanta villkoren i protokoll 2 till Europaavtalet och de centrala omstruktureringsåtgärderna inklusive genomförda investeringar inte uppfylls. Insolvensförklaringen är en stark indikation på att företaget inte har återställt sin lönsamhet och sannolikt inte kommer att göra det före slutet av 2008. Kommissionen bör i detta hänseende hållas underrättad om vad som händer i fråga om insolvensförfarandet och särskilt kravet på återbetalning av det statliga stödet.

3.2. Rumänien

Det finansiella resultatet för 2007 har inte helt uppfyllt målen i affärsplanerna eftersom fyra av de sex företagen inte har nått upp till den procentandel för intäkter före ränta, skatt, avskrivning och amorteringar som hade fastställts i de respektive målen för detta år.

Företagens resultat för 2007 och prognoserna för 2008 visar ökande intäkter och förbättrad lönsamhet för alla sex stödmottagare. De största lönsamhetsändringarna (från förlust till vinst) förväntas hos ArcelorMittal Hunedoara och Mechel Campia Turzii och de utgör särskilt stora utmaningar. När det gäller lönsamhetskraven förväntas alla företag uppfylla kriteriet för intäkter före ränta och skatt under 2008 men endast två företag, ArcelorMittal Galati och TMK Resita, tror sig kunna uppfylla kriterierna för intäkter före ränta, skatt, avskrivning och amorteringar. Under 2008 krävs det därför starkare insatser för att nå hållbara effektivitetsförbättringar och för att övervinna den osäkerhet som nyligen har upplevts på marknaden.

Trots de förbättringar som förväntas hos stödmottagarna under den första halvan av 2008 kan hållbar lönsamhet endast nås genom kraftigare insatser hos alla företag, särskilt när det gäller att genomföra strategierna för kostnadsminskning och utvecklingen av enhetliga strategier för framtiden.

Kommissionen påminner om att det enligt bestämmelserna i protokollet till anslutningsfördraget med Rumänien klart gäller att inget ytterligare statligt stöd får beviljas för omstrukturering. Allt ytterligare omstruktureringsstöd är därför oförenligt med dessa bestämmelser. Om villkoren för det statliga stöd som redan har beviljats inte uppfylls, dvs. om kommissionens lönsamhetskrav inte efterlevs, kommer kommissionen att vidta de åtgärder som krävs för att återvinna sådant stöd.